

ISSN 1728-7847

Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті
Казахский национальный педагогический университет имени Абая
Abai Kazakh National Pedagogical University

ХАБАРШЫ ВЕСТНИК

«Психология» сериясы
Серия «Психология»
«Psychology» Series
№4(53), 2017

Алматы, 2017

Абдрахманова Р.Б., Абдрахманов А.Э. – Содержательные компоненты духовно-нравственного развития армейской молодежи	
Abdrakhmanova R.B., Abdrakhmanov A.E. – Rich in content components of spiritually-moral development of army young people ...	
Кенжебаева Т.Б., Туралина Г.Б. – Инклюзивті білім беруді бастауыш мектепте енгізудің психологиялық-педагогикалық аспектілері.....	129
Кенжебаева Т.Б., Туралина Г.Б. Психолого-педагогические аспекты внедрения инклюзивного образования в начальной школе.....	
Kenzhebayeva T.B., Turalina G.B. – Psychological and pedagogical aspects of introducing inclusive education in primary school	
Оспанбаева М.П, Ускенбаева Ж.А., Култаева А.Ж. – Қоғамдық сананы жаңғыртудың психологиялық аспектілері	133
Оспанбаева М.П, Ускенбаева Ж.А., Култаева А.Ж. – Психологические аспекты модернизации общественного сознания	
Osphanbaeva M.P., Uskenbaeva Zh.A., Kultaeva A.Zh. – Psychological aspects of public recycling council	
Әрінова Б.А., Тукаева А. – Жоғары сапалы білім беру – жарқын болашақтың кепілі	137
Аринова Б.А., Тукаева А.Б. – Высококачественное образование – гарантия будущего	
Aginova B. A., Tukayeva A. B. – High-quality education – a future guarantee	
Тажина Г.О. Едыгенова Л.Н. – Кәсіби бағдарлық оқу бағдарламаларының жоғары сынып оқушыларының кәсіби таңдауына ықпалы	140
Тажина Г.О. Едыгенова Л.Н. – Влияние обучающих программ по профессиональной ориентации на профессиональные выборы старшеклассников	
Tazhina G. O , Yedygenova L.N. – Influence of professional orientation training programs on professional choices of high school students	
Атанбаева Г.Қ., Бабашев А.М. – Сабақтың сапасын арттырудағы пән аралық байланыстар	146
Атанбаева Г.Қ., Бабашев А.М. – Сабақтың сапасын арттырудағы пән аралық байланыстар	
Atanbaeva G.K., Babashev A.M. – Importance of between connections for teacher of dissepines	
Кертаев Бағлан – «Адастырушы діндердің психологиялық манипуляциясына ұшырағандарды оңалту жолдары»	149
Кертаев Бағлан – «Пути реабилитации личностей подверженных религиозным психологическим манипуляциям»	
Kertayev Baglan – «Ways of rehabilitation of persons subject to religious psychological manipulations»	
Жұбаназарова Н.С., Мұратхан Н. – Баланы тәрбиелеу стиліне әсер ететін ата-ананың тұлғалық ерекшеліктері	155
Жұбаназарова Н.С., Мұратхан Н. – Личностные особенности родителей которые влияют на стиль воспитания детей	
Zhubanazarova N.S., Murathan N. – Personal specifications of parents on the child developpement style	
Жұбаназарова Н.С., Садыкова Н.М. – Педагог-психологтардың кәсіби дайындық сапасын жетілдіру мәселесі	160
Жұбаназарова Н.С., Садыкова Н.М. – Профессиональная подготовка педагогов-психологов по вопросам совершенствования	
Zhubanazarova N.S., Sadykova N.M. – Professional training of future teachers and psychologists	

Г.Қ. Атанбаева¹, А.М. Бабашев²

¹Әл-Фараби атындағы ҚазҰУ, Алматы, Қазақстан

²Абай атындағы Қазақ Ұлттық педагогикалық университеті
Алматы, Қазақстан

САБАҚТЫҢ САПАСЫН АРТТЫРУДАҒЫ ПӘН АРАЛЫҚ БАЙЛАНЫСТАР

Аңдатпа

Бұл мақалада студенттер мен мектеп оқушыларының дәріс кезінде танымдық деңгейін көтеру мәселелері және сабақтың барысындағы биология пәні мен жаратылыстану ғылымдары арасындағы пән аралық байланыстар жүйесі қарастырылады.

Кілт сөздер: дифференциация, интеграция, лимфоцит, соматотропин, биосенсорлар, пән аралық байланыс.

Зерттеуді Әл-Фараби атындағы Қазақ ұлттық университеті, Алматы қ., Қазақстан Биология және биотехнология факультеті, биофизика және биомедицина кафедрасында зертханалық сабақтар мен үлкен практикумдар кезінде орындалды.

Қазіргі кезеңде жаратылыстану ғылымдары саласында екі бағыт дамып келеді. Ол дифференциация (ғылымдардың бөлінуі, ажырауы) және интеграция (жеке ғылымдардың бірігуі). Енді осы үрдіске нақтылай дәлел келтіретін болсақ дифференциацияға түсуінің басты себебі, әрбір жеке ғылымдардағы прогресс, әдістерінің жетілуі, жаңаруы, ақпараттардың кеңеюі, жетілуі, практика жүзінде кең қолдану аясының дамуы. Бұл әрбір ғылымның жеке-жеке тараулары немесе арнаулы жақтары, соның нәтижесінде ғылымда мамандандырушылық пайда болады. Ал интеграция жайлы айтар болсақ жеке-жеке ғылым салалары бірігіп нәтижесінде ірі-ірі, маңызды, жинақталған теориялар пайда болып, әрбір ғылым салаларының негізінде бірнеше жетістіктерді қорытындылап, жеке фактілерді жинақтап бір жүйеге келтіреді. Сонда да болса осы екі процесс дифференциация және интеграция бір-бірімен тығыз байланысады, бір-біріне себепші деп айтуға болады [1].

Табиғаттағы үрдіс уақытқа байланысты белгілі заңдылыққа бағынып жүреді, басқаша айтар болсақ табиғатта барлығы өзгереді. Химия да, биология да материяның қозғалыс формасын зерттейді. Бірақ химия заттың, дененің ішкі қозғалысын, оның сапалық өзгерістерін туындататын жағын зерттесе, биология материяның қозғалысының биологиялық формасын зерттейді. Бірақ биологияда физиканың, химияның заңдылықтарына бағынады. Сондықтан үшеуіне тән жалпы заңдылықтар бар. Осыған байланысты осы үш ғылым (физика, химия, биология) жаратылыстану ғылымы саласында жемісті қызмет жасап келеді.

Қазіргі таңда химияның, биологияның дамуына үлкен қарқынмен әсерін тигізіп келеді. Бірінші кезеңде бейорганикалық химия бұрынғы деңгейдегі табиғи химиялық қосылыстар жайлы сипатталынған мәліметтер, биорганикалық химияда тек құрылысын, құрылымын зерттеп қана қоймайды. Тірі жасушалар мен ұлпалардағы заттардың бір деңгейден екінші деңгейге өзгерістік динамикасын, олардың нақты ағзалардағы тіршілік қызметін, аралық байланыстарын түсіндіруде басты рөл атқарады. Сондықтанда бұл ғылыми пән биология ғылымының химиялық негізі болып саналады.

Тағы да бір, біздің көз алдымызда жаңадан дамытып отырған ғылым саласы гендік инженерия осыдан 40 жыл бұрын, осындай терминде болмаған еді. Ал қазіргі таңда көптеген елдерде гендік инженерияның практика жүзінде қолданылып, өндіріске өте бағалы өнімдер өндіруде, мысалы, Германияда, яғни өнімді өндіру коммерциялық жарнамаға айналып отыр. Осының басты күнәгері физика-химиялық биология.

Иммунологияның саласында иммунохимияның қалыптасуы соңғы жылдарға дейін иммундық жүйе құпия «ашылмаған қара жәшік» болып келді. Ал, қазірде иммундық рецепторлардың лимфоцит жасуша мембранасының беткейінде қалай жұмыс атқаратындығы бәрімізге аян болды. 1965 жылғы Киевте өткен Менделеев съезінде Ю.А. Овчинников ең алғаш рет жүйке жүйесінің қызметіне пептидтердің рөлі жайлы өзінің болжамын айтқан болатын. Нуклеин қышқылына қарағанда (тұқым қуалаушылық ақпаратты тасымалдаушы ретінде саналатын деп есептеген) пептидтер оперативті ақпаратты тасымалдаушы бас миының маңызды қызметін атқарушы екендігі анықталды [2].

Қазіргі таңда биологиялық мембрана саласында да айтарлықтай қозғалыс дамып келеді. Биологиялық мембрананың энергетикалық процесстері маңызды орасан зор, әсіресе тірі ағзадағы рөлі

Дидактикалық білім және тәрбие беру принципіне сүйенетін болсақ пәнаралық байланыстар бірнеше қызмет атқарады. Бірінші: методологиялық қызмет; екінші; студенттердің ойлау қабілеттілігін, танымдылығын қалыптастырады; үшінші; тәрбиелік қызмет; төртінші; конструктивтік қызмет. Осы принциптеріне сүйене отырып, мұғалім оқу материалының мазмұнын, әдіс-тәсілдерін, ұйымдастыру формаларын арттыруға көмектеседі [4].

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Эмануэль Н.М. «О кинетическом подходе в изучении явления и природы» // Серия Биология 1982, №5, С. 18.
2. Овчинников Ю.А. «Сегодня и завтра физико-химической биологии» // Серия Биология 5/1982, №5, С. 3-6.
3. Торманов Н., Аблайханова Н.Т. «Биологиядан білім беру концепциясы және оқытудың инновациялық әдістемелері» // Алматы, «Қазақ Университеті», 2016 – 281б.
4. Торманов Н. Аблайханова Н.Т. Уршеева Б.И. «Биологияны оқыту әдістемесінен тестік тапсырмалар жинағы», Алматы, «Қазақ Университеті», 2015 – 213б.

Г.К. Атанбаева¹, А.М. Бабашев²

¹Казахский национальный университет имени аль-Фараби, г. Алматы., Казахстан,

²Казахский Национальный педагогический университет имени Абая
Алматы, Казахстан

ЗНАЧЕНИЕ МЕЖПРЕДМЕТНЫХ СВЯЗЕЙ В КАЧЕСТВЕ ПРЕПОДАВАНИЯ ПРЕДМЕТА

Резюме

В этой статье рассматривается вопрос о том, как поднять уровень познания во время лекций у студентов вузов и учащихся школ, пользуясь и объясняя непосредственную связь между предметами биологии и другими сферами естественных наук.

Ключевые слова: дифференциация, интеграция, лимфоцит, соматотропин, биосенсоры, межпредметные связи.

G.K. Atanbaeva¹, A.M. Babashev²

¹Kazakh National University of a name al-Farabi,

²Kazakh National University named after Abai Almaty

IMPORTANCE OF BETWEEN CONNECTIONS FOR TEACHER OF DISSEPLINES

Abstract

This article tells about how raise the level of knowledge of the university and school students during lectures, using and explaining the direct link between the subjects of biology and other fields of science.

Keywords: differentiation, integration, limphocit, somatotropin, biosensors, interdisciplinary communication.